

**WNF-plan:
Meegroeien met de zee**

Nederland is op weg naar Atlantis. Het land zakt weg, de zeespiegel stijgt. Hogere zeeweringen en grotere gemalen kunnen de bedreiging van de zee nog wel buiten de dijken houden, maar dat kan niet oneindig doorgaan. Worden de Lage Landen de Verdrongen Landen? In 1996 presenteerde het Wereld Natuur Fonds in het plan 'Meegroeien met de Zee' een natuurlijke oplossing.

Door de manier waarop de kustgebieden zijn ingericht, koerst Nederland af op zijn eigen ondergang. De zeespiegel stijgt, terwijl de bodem in west-Nederland daalt. De afgelopen eeuwen zijn grote delen van Nederland al tot meters onder zeeniveau gezakt. Als de temperatuur op aarde inderdaad gaat stijgen, zoals klimaatdeskundigen verwachten, gaat de zeespiegel alleen nog maar verder omhoog.

De kustgebieden zijn niet in staat om die veranderingen op te vangen. Delen van onze kustlijn zijn vastgelegd door dijken. De natte gebieden achter de kust zijn ingepolderd en veengebieden drooggelegd. Daardoor is de natuurlijke veerkracht van de kuststreek nog verder afgenomen.

Oplossing: natuurlijke aangroei

De oplossing lijkt niet te liggen in hogere dijken en grotere gemalen. Die bestrijden de symptomen, niet het echte probleem. Maar wat dan wel?

Op zoek naar een structurele oplossing heeft het Wereld Natuur Fonds gekeken hoe Nederland boven water wist te blijven vóóordat de mens zich met de waterhuishouding ging bemoeien. De vorming van veen bleek een belangrijke rol te spelen. Ook lieten zee en rivieren veel zand en slib achter op en bij het land. Het gevolg was dat Nederland niet wegzonk, maar in de loop van duizenden jaren zelfs tientallen meters hoger werd.

Door deze processen weer de ruimte te geven, kunnen de huidige problemen voor een deel worden opgelost. Bovendien leggen we daarmee de basis voor een rijke planten- en dierenwereld. Deze strategie werd de kern van het plan 'Meegroeien met de Zee', dat in 1996 werd gepubliceerd.

Opbrengsten en investeringen

Het plan maakt duidelijk dat meer ruimte voor natuurlijke landwinning de economische ontwikkeling van de kustgebied niet in de weg hoeft te staan. Integendeel. Er komen nieuwe mogelijkheden voor recreatie, drinkwaterwinning, transport en wonen. Ook kunnen de kosten van het beheer van het water omlaag.

Maar daar staan wel investeringen tegenover. Voor landwinning is ruimte nodig. Die ruimte kan dus niet worden besteed aan steden, bedrijven of infrastructuur. De resterende ruimte moet dus efficiënter worden gebruikt. Compacte steden en uitgestrekte natuurgebieden moeten elkaars bondgenoten worden.

WNF neemt de proef op de som

-Om na te gaan of de ideeën in 'Meegroeien met de Zee' uitvoerbaar zijn, wil WNF voorbeeldprojecten opzetten. Daarvoor is wel de medewerking van de overheid, het bedrijfsleven

en de particuliere natuurbescherming nodig. Inmiddels zijn zes deelplannen uitgewerkt. Daarin staan voorstellen voor concrete projecten.

De deelplannen van 'Meegroeien met de zee'

- 1 De kustzee - De ondiepe delen van de Noordzee
- 2 Het zuidelijke estuarium - De Zuidhollands-Zeeuwse delta
- 3 De duinen
- 4 De wadden
- 5 De IJssellagune - het IJsselmeer en zijn kusten
- 6 Venen en droogmakerijen: het groene hart van de Randstad

Nieuw Rotterdams Peil

Het tweede deelplan van de zes gaat over de delta van Zuid-Holland en Zeeland. In 1997 is dit plan verder uitgewerkt voor een deel van dit gebied, de regio Rijnmond. In deze monding van Rijn en Maas komen economie en natuur heel duidelijk samen. Aan de ene kant werken en wonen hier bijna twee miljoen mensen rond een florerende haven. Aan de andere kant zijn alle voorwaarden voor een prachtig natuurgebied hier aanwezig. Natuur waarin diezelfde mensen kunnen rondzwerven over kreken en strandvlaktes, in vloedbossen en over stuivende duinen.

Het is natuurlijk de vraag hoe de belangen van natuur en milieu en stad en haven met elkaar te combineren zijn. In de praktijk botsen die belangen nog vaak. Uit het plan 'Nieuw Rotterdams Peil' blijkt dat WNF toch voldoende mogelijkheden voor ziet. WNF wil vier doelen bereiken.

De vier doelen van -Nieuw Rotterdams Peil

- 1 Herstel en ontwikkeling van de natuur in de monding van Rijn en Maas en het aangrenzende deel van de Noordzee.
- 2 Toekomstplannen voor de wereldhaven Rotterdam.
- 3 Meer leefbaarheid in het dichtbevolkte Rijnmondgebied.
- 4 De hele delta weerbaarder maken tegen de stijgende zeespiegel

Zo kan het worden: Noord-Friesland buitendijks

Wat er kan gebeuren als het land mag meegroeien met de zee, blijkt uit een ander project waaraan WNF zijn medewerking verleent. Het gaat om Noord-Friesland buitendijks, een natuurgebied van het Fryske Gea (Fries Landschap). Dit 25 kilometer lange, smalle gebied ligt ten westen van Holwerd, waar de boot naar Ameland vertrekt. Het heeft een totale oppervlakte van 4000 hectare.

Sinds de jaren dertig hadden boeren hier delen van de Waddenzee ingepolderd om ze als weidegrond te gebruiken. Ideaal was dat niet, want de zee had er nog steeds vat op. Nu worden de buitendijkse gronden aangekocht of geruild tegen binnendijks terrein. De kaden die in de zomer de zee buiten hielden, worden verwijderd. Langzamerhand veranderen de strakke, rechte kavels met groene weiden in paars en roze bloeiende kwelders.